

1918 október hó 6 án 5óra 15 p. utveteru hómivri

DEBRECZEN

Előfizetési ár az évközzel:

HELYFOLYÓ: Ngyedévre 5 korona Félévre 10 Eves szám ára 20 fill.
Külföldi: Ngyedévre 5 K 50 f. Félévre 10 K — Eves szám ára 30 fill.

Ötvenedik évfolyam.

70-ik szám.

Vasárnap, 1918 október 6.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,

Princzipálsa 7. szám. Telefon: 412.

Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A jövő képe

bontakozik már a forrongva kavargó események zavaros, sűrű ködéből.

Ma még kuszált vonalak szövevényében vesznek el a magyarság fejlődésének utvonala, de az események eléggé markáns körvonalakkal vetik már előre árnyékukat.

Semmi okunk sincsen arra, hogy a súlyos aggodalmak lidércnyomása üljön rá a magyar lelkekre és semmi okunk arra, hogy — a nagy Széchenyi módjára — keserűen gyötrő aggodalmakkal töprengjünk nemzetünk sorsán.

A bolgárok pálfordulása új helyzetet teremtett ugyan a Balkánon és az új helyzet sok új gondot, verejtéket és veráidozatot követelhet még tőlünk, de az új veszélyek és csalódások, új erőfeszítések és feladatok rohamos gyorsasággal érlelik a helyzetet, a háboru gyorsabb tempóban éli le vérrel és könnyel táplált rettentő életét és minden új nehézség újabb rés a háboru hajóján, amely a támadt lékeken keresztül egyszer csak megtelik és elmerül.

A bolgár események tátongó rést ütöttek ezen a hajón. A fedélzet elszánt matrózai kettőzött erővel szivattyúzzák a beömlő árt és elszánt iparkodással feldozzák a rozoga hajó fenyegető részeit.

A békének a háboruval folyó ebben a véres viaskodásban csüggedetlen erővel fejt ki nagyszerű akarását a meglékelt hajónak izmos magyar matróserege, de ne féltsetek őket, még ha összecsapnak a háboru vérrel hajtott hajója felett a béke feltartóztatatlanul tornyosuló tiszta hullámai.

Akinek a háboru vértajtékos tengerén helyén volt a szive, aki nem merült el a vad szenvedélyek orkánjától felkorbácsolt háborgó tengeren, nem merülhet el akkor sem, amikor a béke szélcsendje beköszöntött ránk.

Vannak akik dühösen agyarkodnak még egymásra, fölfuvalkodott akarnokok játszik még mindég kicsinyes marakodásaik hiu játékát, de millió és millió

magyar lelkében már ki van rajzolva a jövő képe, millió és millió magyar egyet gondol és egyformán érez.

Felajánlottuk a fegyverszünetet és a békét Wilson elnöknek.

Távirati tudósítás.

Magyar Távirati Iroda jelenti okt. 5. reggel 9 órakor.

Bécsből jelentik: Ausztria-Magyarország, Németország és Törökország elhatározta, hogy általános fegyverszünet megkötési céljából az amerikai Egyesült-Államok elnökéhez fordulnak és megbízta kormányait, hogy eziránt közvetlenül forduljanak Wilson elnök urhoz.

Ezen elhatározás végrehajtására a költös monarchia külügyminisztere táviralilag megbízta stockholmi követünket, hogy e hó 4-én terjessze elő az együttes határozatunkat Svédország útján Wilson elnök urhoz.

Az osztrák és magyar monarchia, amely a háborut mindig csak mint önvédelmi harcot folytatta, ismétellen kifejezte készségét arra, hogy az igazságos és becsületes békét óhajítja, ezért azzal az indítvánnyal fordul az Egyesült-Államok elnökéhez, hogy vele és szövetségeseivel fegyverszünetet kössön szárazon, tengeren, levegőben és közvetlenül csatlakozólag békekötésre szóló tárgyalást kezdjen, amelyekre vonatkozólag Wilson elnök ur 1918 jan. 28-án a kongresszushoz intézett 14 pontja és a Wilson elnök ur 1918 február 12-én tartott beszédében foglalt 4 pont szolgálnának alapul, figyelembe vétevé Wilson elnök urnak 1918 febr. 27-én tartott fejtegetései is.

Adakozzunk a rokkant katonáknak!

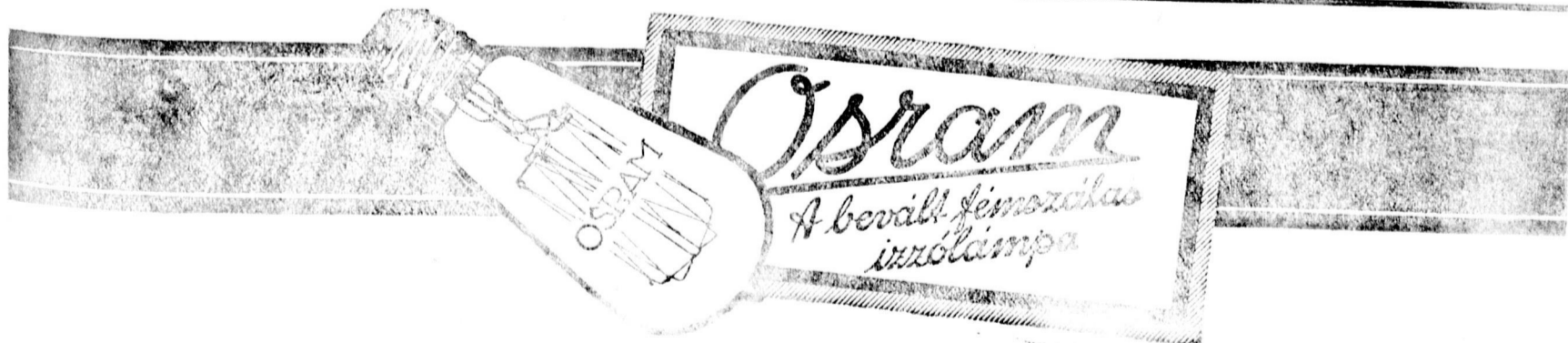
Alaposan megváltoztatta

a háboru a városok lakosságát gazdaságilag, társadalmilag egyaránt, szemmel láthatóan a különbségek. Debreczenben ezt a hatást csak az utóbbi két év váltotta ki, de annál gyökeresebb, melyebbre ható eredményeket mutat fel. A város lakossága. Az ismert jó öreg Debreczeniek eltűnőben vannak, helyettük új emberek, új alakok tarkítják az életet mindent, ahová csak tekintünk.

Felülte érdekes gazdasági és társadalmi tanulmányt anyag kínálkodik különösen a gazdagok, hadimilliomosok világában. Ez új típus, melynek aig van debreczeni tagja, csupa idegen jövevény, ha van közte egynehány debreczeni ember, ezek eddig az ismeretlenség homályában rejtőztek és a háboru megrendítő eseményeinek kellett eljőnniök hogy megtudják, hogy ők is itt élnek közöttünk.

Tartsunk egy kis ismerkedési sétát az új milliomosok között. A legelső dolgunk az csak az lehet, hogy megfigyeléseink helyesége szempontjából kategóriákba sorozzuk őket. A hadimilliomosok, vagy olyanok, akik ezelőtt is Debreczenben voltak, de akkor szegény emberek lévén, létezésükről nem tudunk, vagy olyanok, akik idegenből jöttek valami kis pénzecskevel, melyet itt azután alaposan és kiadósan gyümölcsözöttek. Végül egy másik típus a bevándorolt milliomosok, akik a nehéz kiucseket a jó vidékről hozták be s itt — csak ugy szórakozásból — vagyunkat egy pár százezer koronával megtoldották. Bemutathatunk minden fajtaból egy-két ismert alakot.

Itt van mindjárt Senki ur, aki régi debreczeni polgár. Szegény ügynökember volt, aki ö.ült ha néha egy-egy közvetítése révén valami jutott a konyhára. Hitevesztett, köldös ember számba menti. Most saját háza vannak, fényes lakásaiban vig élet folyik. Ő maga csak ugy néha foglalkozik „üzlettel” neki már nem kell ez. Megélek — ugymond — pénzem kamatjából és ha eladom házaimat vagy 200,000 koronát rajuk is keresek. — A leányomnak adok 100,000 korona h. z. tanulmányt és fejedelmi kelengyét, de valami éhes ügyvéd, orvos hiába pályázik rá, mert pénzt csak a „tisztességes kereskedelemmel” lehet szerezni.

A másíknak, kis boltja volt, annyi áruja, hogy alig bírta fizetni. A háboru segített rajta: minden áruját most százszoros áron adta el. Háza vásárolt, átépítette saját ízlése szerint s nincs semmi fényűzés, amit ő elégenek, megfelelőnek tart. Ő is azt predikálja, hogy „az ügyes kereskedő sohasem elveszett ember”.

Egészen más alak Valaki ur. Ő már itthon érzi magát, pedig 4—5 évvel ezelőtt még ki tudja hová való volt. Ő egy pár forintocskát hozott, vele előbb szerényke üzletet kötött: bort vett és adott, megelégedett kis haszonnal. Azután nagyobbította üzletkörét, ezrekbe ment a spekuláció, már boron kívül egyebet is vett és adott.

Csinálta ezt reggeltől estelig s egyszerre csak azon vette észre magát, hogy milliomos. Erre ő sem maradhatott a többi mögött, vett ő is házat, fényes, modern lakásberendezést, sőt hogy a nyári meleg becses neje ő nagysága egészségét meg ne támadja: egy rongyos pár szazezer koronáért a Simonyi-ut közelében szőlőt, villát vásárolt. De ő azért tovább dolgozik, nem szórakozásból, hanem, hogy szaporodjék a vagyona, amely — szerinte — mindent elfed, eltakar s ma már őt is tekintélyes debreczeni polgárrá avatta.

A „nagyságos m” az fogaton jár. Neki nem lehet szemére venni, hogy itt gazdagodott meg: ő már gazdagon vándorolt be. Kint, Isten tudja, hogy hívják falun ő már rendbe jött. A háboru csak befejezni segítette gazdagodását, alapjait ő maga rakta le, végre is, ha az ember már nem falun lakik, hát legyen is vajami értelme! Itt ő is házat vett, meg sem nézte, de az úgynök azt mondotta, hogy egy tönkrement földesur fejedelmi palotája és nem is volt drága, alig került 300,000 koronába.

Ő tehát látatlanba megvette, végre is ennyire legalább is jussa van. Üzletekkel nem foglalkozik, elégt volt ebből a falun.

Ő csak finanszíroz, műnyeiven „benne van”, ami azt jelenti, hogy pénze után nem kap kamatot, csak benne van a haszonban. Odahaza két cselédet tart, leányának zongorát vett, angol kisasszonyt tart, színházba jár, és moziba iszik. Képeket is vásárol, bár csak a frankfurti zöldről és a budai fehéréről van fogalma.

Hangversenyre jár, bár életében a kocsijában cincogó vályogvetők kinlódása volt legkedvesebb muzsikája, fülének pedig legszébb zene volt az, ha valaki még egy fél literért ordított a söntésben. De most, most chikk, elegancia a művészetnek hódolni. A kávé házban csak a hírsorsosok körében érzi jól magát és péntek estétől szombat szürkü-

letéig buzgón imádkozik s még titokban sem dohányzik. Végre valamivel mégis meg kell halálni a Sors irgalmát!

Folytathatók e mulatságos képeket, de lelkünket mardossa a fájdalom, hogy milyen szomorú változáson ment át ez a jó Debreczen. Idegenek jönnek, eleszik a legjobb falatainkat, felhadják a piac árát, megveszik fejünk felett a házat s mi régi polgárok csak sirni, jajgatni, panaszkodni tudunk. — A beözönlött és bevándorlott idegen hadimilliomosok maholnap kiszorítanak bennünket fészünkünkől.

Egy új Debreczen van felnevelkedőben, melynek semmi köze sincs e város szent tradíciójához, amely itt csak él, de elveszi, vagy legalább megnehezíti megélhetésünket. Míg lehet, örvendjünk a régi Debreczen régi hűségű polgári társadalmának. A háboru sok mindentől megfosztott, most ezt is veszi el, ezt csaréli fel egy új, előtünk mindig idegenek látszó világgal.

A spanyol nátha

névén ismert influenzaszerű betegség, mely ezelőtt egy fél évvel jelentkezett először Európában, s azóta járványszerű gyorsasággal terjedt el, egy idő óta nálunk is fokozottabb mértékben jelenkezik. A fővárosban és vidéken egyaránt nagy a megbetegedések száma: mindennap új és új, tömeges megbetegedéseket jelentenek a gyakorló orvosok a fővárosi tisztviselői hivatalnak. A betegség válogatás nélkül jelentkezik magánosok és szűrt nyilvános intézmények lakói között; mivel azonban ragályos, érintkezés útján terjedő fertőző betegségről van szó, elsősorban természetesen azokon a helyeken lép fel, ahol sok ember tartózkodik állandóan összezsúfoltan: így iskolákban, kaszárnyákban, gyárakban.

A spanyol járvány, amelyet kezdetben mint jóindulatú, tréfás, „divatos” betegséget kezelték, amely két-három napi heves láz és influenza-tünetek után nyomtalanul elmúlt, most komolyabb tünetekben lépett fel. Bár az esetek legnagyobb százaléka még mindig elég sima lefolyású, gyakran előfordul, hogy tüdőkomplikációk állanak be, mikor már lávoiról sem olyan ártatlan és könnyű lefolyású az eset.

Az ország minden részéből érkeznek naponta hírek, melyek a spanyol betegség újabb és újabb felbukkanását jelentik minden vidéken; az 1890—91-iki nagy influenza járvány volt ilyen rapid és általános, a különbség a két betegség között csak az, hogy itt az influenza kórokozó baktériumai mellett egy új, eddig ismeretlen baktérium is szerepel, amelyet a legszorgosabb orvosi kutatás sem tudott eddig földelteni. A betegségnek már több szerencsétlen, tragikus véget ért áldozata is van: a fővárosban és a vidéken a spanyol náthának.

A spanyol betegség ma már nem tréfa; az egész országból komoly híreket kapunk, melyek itt-ott halálos megbetegedésekről számolnak s anélkül, hogy a közönség nyugalmát fölösleges rémhírekkel zavarni akarnánk, le kell szögeznünk a tényt, hogy a spanyol járvány nem egyszer erős, virulens komoly betegség s meg kell ezt tennünk annál is inkább, mert nem látjuk a haláság illetékes helyén a kellő értelem és az értelem szándékát, hogy az szeparáló körök k

val, az orvosok számának szaporításával, általános egészségügyi védekező intézkedésekkel, az iskolák mielőbbi sürgős bezárásával állják útját a járvány terjedésének.

A fővárosban még csak megjár a a helyzet; jól értesült helyről vettük azt a hírt, hogy a közeli napokban egy kórházat kiürítenek s kizárólag a spanyol-járvány betegeinek adják át. De mi lesz a vidéken, olyan helyeken, ahol ezelőtt 3—4 orvos működött s most jó, ha összesen egy, untauglich orvos végzi a fölszaporodott munkát. A kormánynak sürgős és erélyes preventív intézkedéseket kell tenni: szabadságolják bizonyos turnusokban a nélkülözhető katonarvosokat és állami segítséggel, a megfelelő egészségügyi intézmények életbeléptetésével álljanak mellettük a járvány leküzdésében. Érthetetlen előtünk, hogy miért nem zárták be még eddig az ország összes iskoláit, amikor ezek a főfészkei a betegségnek, mely több esetben innen szedte már áldozatait. Több orvost és sürgősebb, mozgékonyabb hatósági eljárás kérünk.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap a református templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: Nagytemplomban délelőtt 9 órakor predikál Szele György lelkész, d. u. 3 órakor kátét magyaráz Konrád Zoltán s.-lelkész. Kistemplomban d. e. 9 órakor predikál Szűcs Antal s.-lelkész, d. u. 3 órakor kátét magyaráz Márton Sándor s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban d. e. 9 órakor predikál Boér Károly vallásnár d. u. 3 órakor kátét magyaráz Molnár Ferenc s.-lelkész. Árpád-téri templomban d. e. 9 órakor predikál Konrád Zoltán s.-lelkész, d. u. 3 órakor kátét magyaráz Nemes István s.-lelkész. Ispolyai templomban d. e. 9 órakor predikál Molnár Ferenc segédlelkész, d. u. 3 órakor kátét magyaráz László Albert s.-lelkész. Homokkeri imaházban d. e. 9 órakor predikál Kovács János vallásoktató lelkész.

— **Az idei gyermeknap.** A belügyminiszter, mint minden évben, úgy most is felhívta a városok polgármestereit, hogy az országos gyermekvédő ligát a gyermeknap tartására irányuló törekvésében a legmöglegbben támogassák. Az idei gyermeknap vásárvasárnapján október 6-án lesz, még pedig különféle tekintetekből a legszűkebb keretei ben és csend-

APOLLO

Ma

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor
Márkus Emilia főszereplésével

Névtelen asszony

Brisson drámája. Négy felvonás. 3 felvonás.

URANIA

Ma

Háromórás sláger műsor!

Bassermann főszereplésével

Dr Newpon

dráma 4 felvonásban.

LYDIA BORGHESE főszereplésével

A VAMPIR

társadalmi dráma 4 felvonásban.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Nyilt-tér.

Kitűnően megvéd a

MATTONI FÉLÉ
GIESSHÜBLER
SAVANYÚVIZ

szokféle infectious bajtól; a pusztá gránitsziklából fakad.

Több epidémiánál fényesen bevált.

„SIGORIN“
esoda gyors ággal írja

a poloskát.

Minta üveg 4 K. Nagy üveg 16 K. 1 darab fecskendő 2 K. Kapható Debreczenben: **Dénes Artur, Mihailovits Jenő és Bárány Sándor** gyógyszerárában.

Magyarországi egyedárú: **Remény gyógyszerár Pécs.**

Kétnagyobb

3-4 szobás, modern kényelemmel berendezett, lakással bíró

szép ház

eladó

Vigkedvű Mihály-u. 49

Zöldségtermelés

keszült Welich István gazd. akad. tanár előadásai alapján

mélyen leszállított árban kapható

Aczél antiquariumában

Első Takarékpénztár-palota.

Szabászáti tanfolyam.

Tisztelettel értesítem a hölgyközönséget, hogy lakásomon **Faragó-utca 18.** alatt folyó évi nov. hó 1-től

szabászáti és varrási tanfolyamot

nyitok. A tanulni óhajtok **alapos kiképzést** nyernek mindenféle **női ruha, fehérnemű, fiu- és gyermekruhákból.**

A tanulás ideje alatt **díjtalanul** varrhatnak.

Jelentkezést a mai naptól elfogadok.

Halászné Hüsi Eszter,
szabászáti tanítónő.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhatalban:
Darabos-utca 7. sz.

Kefekötőmester — művezetőt

magas fizetéssel és szabad lakással azonnali belépésre keres

a Seprő- és Kefegyár r. t. Balassagyarmaton.

Ugyanott kefekötőmunkások is felvétetnek.

Száritott almahéj

főgyűjtőhelyének átvételére

Debreczen és környéke részére **alkalmas személyiség illő jutalék mellett kerestetik.**

Ajánlatok referenciák megjelölésével **D. F. 726.** jel alatt **Rudolf Mosse** hirdetőjébe **Budapest,** intézendők.

Özv. Dóry Vilmosné felsőleperdi gazdaságában

(Tolnamegye, vasuti állomás: Ujdombovár és Kocsola-Odalmand, posta Kocsola-Odalmand)

a haszonbérlet felosztása folytán önként elárvereztetik:

1. Az összes szementtali állomány és pedig: 70 drb fejős tehén 23 drb tenyészbika 47 drb üsző 52 drb választási borjú
 2. 6 drb 1-3 évig angol magas félvér csikó 4 drb 1-2 évig muraközi csikó
- Azonkívül szabadkézből való eladásra kerül, azonnal vagy bármikor átvehető ugyanott: 1900 drb merino-prekoce juh-állomány kisebb csoportokban is a hozzá szükséges kosok besztásával és pedig: 800 drb novem erben leellendő hasas anya, 300 drb 8-16 hóna posig anyabárány, 600 drb különböző kora ürü, 40 drb kos és 160 drb nyári bárány.
- Az árverés 1918 október hó 7-ikén reggel 8 órakor a felsőleperdi majorban tartatik meg
- Az árverés iránt érdeklődőknek megkeresésre az uradalmi számtartóság megküldi az árverés feltételeit és az árverendő állatok leírását tartalmazó prospektust.
- Az árverés napján előzetes bejelentésre a t. vásárló közönségnek az állomásról az árverés színhelyére és visszaszállításáról az uradalm gondoskodik.
- Felsőlep rd, 1618 szeptember hó 1-én. Felsőleperdi számtartóság.

Munkás leányok felvétetnek Honvéd-utca 16. sz.

Viszketegséget, sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztja a dr Flesch féle eredeti, törvényesen védett **Skaboform — kenőcs.**

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr Flesch-félcet kérjünk. Próbátégely 3.— K, nagy tégely 5 K, családi adag 12 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban, vagy rendelhető direkt a készítőnél: dr Flesch E. „Korona” gyógyszerára, Győr. Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

Egy üvegezett ajtó berítéssel jutányos árban eladó. Cim kiadóban.

Takarítónők felvétetnek. A debreczeni honvéd csapatkórházhoz bizonyítványokkal rendelkező, jól alkalmazható **takarítónők** azonnal fel fogadjatnak. A feltételek a hivatalos órák alatt a fenti kórház irodájában megtudhatók.

Perzsia, Breitschwanz, Sealskin kabátok

Alaska, ezüst, kék, fehér róka

boák karmantyuk nagy választékban

KEMÉNY SZÜCS SZŐRMEÁRUHÁZÁBAN

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 6. SZ.

Arjegyzék ingyen. Telefon 62-76.

Vidéki rendelések postán is eszhozóltatnak.

Földhaszonbérleti hirdetés.

Szabolcs vármegyében, Balkány község határában fekvő, Kis-mogyorós nevű **570 kat. holdat tevő mezőgazdasági birtokomat** 1919. évi április hó 25 től 6, eselleg 9 évre haszonbérbe adni kívánom. A birtok Debreczenhez vasuton 1 órányira fekszik, vas uti állomása: Kisaradvány, ettől a tanya 3 negyed óra.

A birtokon van 1 kat hold szőlő, 40 kat hold d hánytermelési engedély. Bérlet lakás a megjelölt gazdasági épületekkel. Bérbevevő 120 magyar hold őszi vetést fog átvenni.

Érdeklődők a tulajdonostól

Végess Gyuláné Budapest, Bajza-utca 6/A. sz. alatt egyéb feltételeket megtudhatják